

Всичко за „Християнски Свѣтъ“ се изпраща до:
Павелъ Мишковъ — Варна.

ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ
За България 3 лв. За странство 4 лв. Всичко въ прѣдплатата.

Миротъздаване и еволюция.

Постъ единъ великъ староеврейски
Тазъ истина навѣкъ благословена
Провъзгласилъ е въ свитъка библийски:
„Въ начало Богъ, въ шесть-седемъ дена,
Създаде тозъ свѣтъ и цѣлата вселена.“

Но тозъ отчетъ за строене всемира
Днесъ трѣба вече да се прѣредактира.

И ако тозъ поетъ — душа могъща —
Живѣйше днесъ, той смѣло, незабавно
Възпѣлъ би истината вѣчно съща —
Творецъ личи въ това дѣло прѣславно —
Въ издание по-пълно, по-изправно.

„И би писалъ на първата страница:
Законъ природенъ, Божя е дѣлница.“

И, може би, писалъ би той така:
„Богъ още и до днеска продължава,
Съ невидима въ природата ръка,
Всемира постепенно да създава
И съ вѣкове безброй ще продължава.“

„И съ вѣкове безброй ще продължава
Да строи свѣта и да го прѣвъздава.“

„Както създаде лѣтосъ прѣдъ очи ни
Растещий въ нина класъ, въ полѣто цвѣтъ,
И плодъ отъ семки въ нашятъ градини,
Така създава Богъ и цѣлий свѣтъ
Прѣвъ тѣзъ текущи вѣкове безчеть.“

„Той твори днесъ и вѣкога така:
Законъ природенъ Божя е ръка.“

Моисей и Дарвинъ.

(По поводъ на една книга озаглавена „Моисей или Дарвинъ“,
заглавие което внушава, че единъ отъ двамата е измисленъ).

Тозъ авторъ, аджеба, защо ли лъже,
Или дѣте е още, та незнае
Че и отъ двата гениални мъже
Свѣтътъ се днае и вѣкога нуждае:

Отъ плодовий естественикъ ученъ
И отъ поста, свѣше вдъхновень.

Така човѣкъ ума си просвѣщава,
Така избѣгва и душевенъ мракъ:
Отъ вдъхновенный учи: кой създава
Тозъ свѣтъ; отъ учений — кога и какъ:

Проводници добри на свѣтлината,
Намъ трѣбватъ като двѣ очи и двата.

Еволюция и дяволюция.

Дали човѣкъ въ епохитѣ далечни
Се е развилъ отъ скотеки произходъ —
Не знамъ. Но че безъ вѣра въ Бога вѣчни
Той днесъ е полу-дяволъ и цѣлъ скотъ,
Сведочи вѣкъ безбожнишки животъ.

Красносело,
при София.

Стоякъ Ватралски.

Принципитѣ на Християнска Благотворителностъ.

(Сказка отъ Пастиръ Стоянъ Ивандовъ, държава прѣдъ конгреса на Бълг. Евангелско Д-во въ с. Мерицлери).

Человѣчеството е болно. Тѣлесна, душевна, умствена, морална, социална, материална или каквато щете болѣсть я наречете; но болѣсть страшна, мъчителна, довършителна и е на легло положила, въ агония хвърлила, въ безнадеждие сложила, съ гробъ го е грозно заплашила.

Кѣтъ насъ, кѣтъ мене и васъ то отчаяно рѣцѣ простира, цѣрь да му поднесемъ, отъ мѣки да го избавимъ. Но вие, като почтени лѣкари питате: за каква болѣсть става дума, и причината на появяването ѝ? Ще кажа.

Човѣкъ е притевъ на животъ въ този свѣтъ съ цѣль, и великата цѣль на живота му е *върнемо и вѣчно щастие*. Благото за животъ е материала, отъ който щастие се изработва, отъ което пъкъ Творецъ съ прѣизобилие е изпълнилъ свѣта — съ благо облякълъ и изпълнилъ човѣчеството. Когато надарилъ човѣка съ чувства да схващатъ и възприематъ, Той далъ дозволено отъ него да удовлетвори въ своето чувство. За оного далъ свѣтлина и красота, за ухото чудесна хармония, за тѣлото въздухъ и храна зацълилъ въ неизчерпаемитѣ сладове на природата, за ума далъ знание и мадростъ безсмъртни, за душата вѣченъ щастливъ животъ. Но, указало се, че човѣка ималъ въ себе си голѣма празнота, която всичко неваситно погълзала, и пакъ празнота останала. Божията благотворителностъ го не задоволела. Едни човѣци заграбили лакомо отъ благото за животъ повече, отколкото човѣшката имъ способностъ можала да възприеме и използва. А тъй заграбеното и неизползвано благо на отрова ставало, на мъчителна болѣсть се обрънало, нещастии ги направило.

Когато едни тъй лакомо се заграбили, други пъкъ пъ лишени отъ благо за животъ оставали, и неудовлетворени, и тѣ заболяватъ, нещастии станатъ.

И тъй цѣлото човѣчество се поболѣва. Едни човѣци болѣдватъ отъ много благо, други — лишени отъ такова; Едни страдатъ отъ прѣсищане, други отъ гладъ. Ето това неравенство въ благо за животъ е причината на болѣстита.

Ояка отъ болки и ридане въ свѣрби нещастното човѣчество. Отъ една страна довървени лѣкари се търсятъ, цѣрове да прѣдпишатъ, болѣсти да се прѣмахнатъ, нещастия да се избѣгнатъ. На друга страна прѣкалени лѣкари бързатъ единъ други се надирѣнаватъ, отрова върху отрова да сипятъ, съ клина клинъ да изчукуватъ, на болника да помогнатъ.

А болника и до днесъ все съ рецепти се занимава, отъ всички видове цѣрове е опиталъ, по лѣкарска прѣпорѣка съ изобилие отрова се е нагълталъ, и пакъ все кѣтъ влошава върви.

Има още само да въ неизчерпали рецепти, върху които тукъ малко ще се посура.

Първата рецепта е високо прѣхвадена и модна, но несѣстоятелна, повеже опитъ не издържа. Оформявамъ я въ три думи, именно: *„силата на правото“*; а то ще рече: имашъ ли право надъ благото за животъ, което творецъ ти е далъ: наравно съ всички човѣци, ти бива и трѣбва да го вземешъ за себе си, както можешъ; бива и трѣбва да употребишъ сила каквато щещъ. Тази е рецептата, която модернитѣ социал-демократи прѣдписватъ за болното човѣчество. — Единъ

германски моралистъ нарича социалнитѣ идеи Христови отъ Евангелието на Лука *Социаленъ Духъ*, а Германския партизански социализмъ, буйно порастналъ и по вашитѣ гористи мѣста, нарича социалъ демократия.

Силата на правото, *революцията*, е модна рецепта, повеже много се прѣпорѣчва, на широката маса вниманието е обрънала, и като че ли всякога лакомо се е втурвало, и широко зинало да я глѣтне.

Че твърдението на социалиста, какво всѣки човѣкъ има право на равенъ дѣлъ надъ благото за животъ, е разумно и право, това никой не бива да оспорва. Но драгий социалисте, като си тъй широко уста отворилъ, цѣла за да глѣтнешъ тази социал-демократическа рецепта, внимавай да си не ступишъ зѣбнитѣ о единъ съ нищо незаменимъ мораленъ законъ, изказанъ и опитанъ отъ родители на социалнитѣ идеали, който тъй заповѣдава: *„побѣждавайте злото чръзъ доброто.“* Този законъ, казалъ, е съ нищо незаменимъ; той е още като кацара вѣчно непокатимъ; който иска да го разклати, той главата си о него ще ступи, защото само съ доброто истинско и трайно се побѣждава злото.

Мъчителната болѣсть на човѣчеството не е кожна болѣсть, та лесно да я познаешъ, ти не иде отъ въвъ та да я спрешъ; ти се е загнѣздеа вътрѣ въ човѣка; отъ тамъ дѣйствува, разяжда и терзие. Ти изпусвашъ изъ прѣвидъ страшното лакомство на човѣка, ламтежа за грабежъ на тона разумно чудовище. Съ силата на правото слѣдъ като сполучишъ да грабнешъ благото отъ едни рѣцѣ и го сложишъ въ други, ти не изцѣришъ болката. Благото, което слагашъ въ слабитѣ му рѣцѣ, прилича на тънка слаба прѣчка, надъ която, ти лѣкарю, си изправилъ и подпрѣлъ болника. Помни, че здравата на глѣдъ прѣчка ще се ступи, болника ще падне и коститѣ ще си ступи; отъ болно човѣчество, ще получишъ смазано човѣчество.

Твоята рецепта прилича на сълѣта на онзи умникъ, когото хората попитали: какъ да извадятъ главата на телето изъ гърнето. Отсечете главата на телето, послѣ строгите гърнето, и извадете главата. Драги социалисте, вие искате телето да си е живо, искаме само да го отучимъ отъ лакомството му, и за напѣдъ друго гърне да не може да намѣри, — искаме опасността отъ гърнето да прѣмахнемъ.

Твоятъ рецептъ, силата на правото не ни дава никаква гаранция, че слѣдъ като вземешъ богатствата на богатия, да ги дадешъ на бѣдния, послѣдния, подбуденъ отъ лакомство, не ще заграби колкото иска, и тогава измѣни своята рецепта отъ силата на правото, на правото на силата, отъ него ще стане другъ боржоа, и отъ него ти вече имашъ едно локомо теле, което ще си бутне главата въ гърнето, а ти наново касанинъ ще станешъ, само такива телета да колишъ.

Ще поддържашъ ли такава рецепта, която само телета и касари създава?

Втората рецепта, поднесена на болника, е християнска благотворителностъ.

Християнска благотворителностъ прѣди всичко е тема отъ първостепенна социална важностъ. Принципитѣ ѝ сѣ чисто християнски мотиви въ корена на социалното християнство; повеже самата тя е рожба на християнството. Едно отъ четиритѣ Евангелия справедливо е

наредено Евангелие на бѣднитѣ; а бѣдотията е благоприятната почва, на която расте и се развива благотворителността. Благотворителността (или друго яче да я наречемъ добро даване, или раздаване на благо) има право на животъ и важностъ за човѣчеството до тогава, додѣ има бѣди, на които раздаване на добро, на благо е необходимо.

За да може християнската благотворителностъ да даде удовлетворителенъ резултатъ въ живота на човѣчеството, необходимо е системата ѝ да бѣде стѣбло на сѣщия корень на социалното хръство, а не присада.

А цѣльта на християнска благотворителностъ е, посредствомъ доброволно уравнение благо за животъ, да се достигне желаното побратимяване на всички човѣци и осиновяването имъ отъ Бога, или християнски наречено: дохождане царството Божие на земята.

Като рецепта, съ благотворителността се цѣли болѣстата да се изкорени—болника, не съ подпоръ да се крѣпи, но на здрави, позѣ да се постави: или друго яче казано, благотвори. е старание човѣцитѣ да си сподѣлятъ благо, което твореца изобилно на всички е подарилъ.

Благотворителността по външностъ е некрасива, въ идеалното си приложение скромна, въ дѣйствиe безшумна, въ успѣхъ бавна, но пѣкъ тамъ дѣто стигне въ своето творчество, ти се не връща; Отъ висотата на която се дигне, тя не пада, защото е положена на здрави основи.

I

За пръвъ принципъ полагатъ закона, на който всичкиѣ закони висятъ. Любовта е този идеаленъ законъ, който Христосъ училъ тѣй: „Да любимъ Бога съ всичката си сила и способностъ, и ближния си както любимъ себе си.“ Но какво за благотворителностъ отъ такава любовь? Тѣй да любишъ, значи да можешъ лесно, безъ трудъ да дадешъ на нуждаещитѣ се, на караниелчетъ, на себе си,—и само това заслужава да се нарече истинска благотворителностъ; само такъва благотворителностъ може да изцѣли капталото отъ егоизмъ човѣчество.

Когато още Христосъ казва: „Когато давашъ милостива лѣвата ти рѣка да не узнае що прави дѣсната,“ той учи какъ човѣка, който люби може да дава благо на този когото люби. Ако, когато давашъ милостивия, се искушавашъ отъ гордостъ, която тѣкъ унижава бѣдния ти братъ, комуто давашъ милостивия, ти имашъ нужда отъ повече любовь, която никоганъ се не гордѣе и никога не унижава.

Има човѣци, на които е много мъчно да се придржатъ о този свѣтъ Христовъ, немогатъ да се стѣрпятъ въ тайно милостъ да раздаватъ. Чувствувашъ ли тази мъчнотия. Знай че си лишенъ отъ истинска любовь къмъ Бога и къмъ ближния си, и твоята благотворителностъ не почива върху здравата основа; бури ще дойдатъ и рѣки ще потекатъ та ще падне и тебе ще затрупа.

Когато любовта почне да дава, нищо не е състояние да я сире. Тя дава, додѣ и любителя се пожертвова, възлюбения за да подигне. Тукъ примѣръ за изключение нѣма. Нѣма жертва на такава любовь да не е въздигнала възлюбленъ човѣкъ, общество, народъ и свѣтъ. Покажете ми повече човѣци съ такава любовь къмъ Бога и ближнитѣ си, и азъ ще се провикна съ шумитѣ на Иоана Кръстителя; Наближило Ви е царството Божие.

II.

Християнската благотв. още е и Дѣлъ. Човѣцитѣ сѣ длъжни да благотворятъ. Всѣко благо за живота е раздаденъ за разработване талантъ, изискванъ да се повърне заедно съ печалбитѣ. А то значи че всичкото благо за животъ не е собствено притежание на човѣцитѣ, но имъ е заето отъ Боготворителя на благо. Съ него тѣ работятъ и живѣятъ, и пѣкога трѣбва пакъ да го повърнатъ.

Тѣй като прѣмъдрия кредиторъ, отъ любовь къмъ своитѣ длъжници, е улеснилъ много изплащането на дълговетѣ имъ. Чрѣзъ Исуса Христа Той на всички длъжници облява, и казва: „най малкото благо дадено на единъ отъ Моиѣ брата, Мене е дадено.“ А Негови брата сѣ всички наши брата. А то ще рече—той като творителя и подателя на всѣко благо нѣма пужда отъ такъво, Той иска шие Неговитѣ длъжници да Му се издължимъ къмъ нашитѣ брата. За да си платишъ дълга, ти данашъ тичецо благо за животъ на другъ човѣкъ, а другъ пѣкъ твой братъ, за да си плати дълга къмъ Бога, дава благо то си на тебе, понеже и тебе е нужно. И при такъва доброволна разиѣна на блага отъ братъ на брата, се ражда духъ на себеотрицание и свързва всички съ връзкитѣ на истинска любовь. Такъва прѣмъдрия наредба ги побратимява помежду имъ и осиповява къмъ Бога.

Но — какво стана съ християнска благотворителностъ? Тукъ при тѣзи захлъжение всѣка благотворителностъ се губи, остава безъ значение; по-вече отъ туй: Ти става прѣстъпление. Кой си ти, длъжникъ, дѣто смѣешъ да се наричашъ творителъ на благо? Единъ е само твореца на всѣко благо. Ти си длъжникъ, плати си дълга.

Като такива длъжници, знаете ли пашата днесъ практикувана благотворителностъ на що прилича? Да кажемъ единъ човѣкъ заема отъ другъ 100 лева, които послѣ отказва да повърне, а виѣсто това отъ врѣме на врѣме отива при благодѣтеля си кредиторъ, и му подарява по единъ левъ, като това той нарича благотворителностъ. Кой е този глупавъ кредиторъ, който би признавалъ тона за благотворителностъ? Ако човѣкъ тѣй не можешъ да измамишъ да се признае за облагодѣтелствопованъ, ще измамишъ ли прѣмъдрия податель на благо? Помни че себе си мамишъ и скѣпо плащашъ.

И. Евангелието четемъ за единъ глупавъ богатинъ, комуто, прѣзъ една плодovitа година, Богъ далъ на заемъ много благо. Отъ това благо този човѣкъ не само дългъ неплатимъ, но и никому благотворителности не сторилъ. Точно когато се хвалялъ че своя кредиторъ измамилъ, казало му се една нощъ: Глупчо, за дълга си съ славата си плащашъ, а блага то кому оставилъ?

Но лесно ли е да си признаемъ, че благо то което ужъ имаме, не е нише, но е дългъ къмъ ближнитѣ ни? Въ сѣщностъ нѣма нищо по мъчно за човѣка отъ тона. Непризнатели сме. За това пѣкъ и кредитора употребява мъдри подѣстителни срѣдства, да посѣща непризнателнитѣ си длъжници, за да може да събере заетитѣ блага.

Въ американскитѣ Съединени Шати, гдѣто подържката на по-вечето църкви, училища, библиотеки, сиропиталища, болници и пр. заведение растатъ, цѣтитѣ и плодъ принасятъ върху богатата почва на христ. благотворителностъ, примѣри подобни на слѣдващия прѣизобилватъ. Една малка бѣдна църква била снижавана на

засѣданне да обсъди и намѣри срѣдства за поправка на църковното си здание, което отсѣвкѣ вече се крътѣло. Додѣ били на засѣданне въ сѣщото здание, парче варѣ паднало отъ мазилката на тавана и ударило по главата единѣ отъ по заможнитѣ членове на църквата. Ударенин скокналъ отъ мѣстото и извикалъ: Братъ, поправката на зданието ни не бива повече да се отлага. За поправката азъ давамъ 50 долари. Въ сѣщото врѣме една, стара жена, като сѣдѣла въкъдъ на заднитѣ столоче, тихо се молѣла на Бога: Господи, удари го още веднажъ, за да даде още 50 долари.

Богъ тъй подсѣща дѣлжниците си, и нева ве роптаемъ противъ мѣдритѣ му начини.

И тъй ако лѣски човѣкъ си признае дългъ и честно го плати, не ще има нужда за благотворителностъ. Да си признаваме. Тя става непотребна.

III.

Трети принципъ на Хр. благотв. е *посбие*. Человѣцитѣ благотворятъ, защото това имъ доведя щастие, а щастие, казавме, е цѣлѣта на живота. Кѣкото повече благотворятъ, толкова по щастливи ставатъ. Благотворителността носи щастие и на благодарителъ и на благодарителствования, но доведя щастие отъ особена цѣпостъ на благодарителъ. Христосъ казва: „по блажено е нѣкой да дава, отколкото да приема.“ А казаното отъ Исуса Христа ве е думи празникъ, или теория непрактична. Това което каза, самъ Той оцѣта дълбочината на леговата практичностъ. Христосъ е идеални принципъ на истинска благотворителностъ, понеже благото отъ Отца той пѣдро раздаде на всички човѣци, а върху всички, той себе си даде като благо за други. А това го направя пѣ щастливи човѣкъ когото свѣта е видѣлъ.

Еднѣ великъ английски пастиръ казва: Най-щастливитѣ и най-усоѣши християни, които нѣкога съмъ видѣлъ, сѣ тѣзи, които най-щедро жертвовать за благото на другитѣ: защото, казва той, както господаръ доверлива всички съкровища у дома си въ щедри си домкнижъ, който нищо у дома не употребява за себе си, но всичко приготви и приспособява за благо на другитѣ; тъй и небесния господаръ на всѣко благо, доверлива изобилни блага на човѣка, който мѣдро ги употребява да сѣ благо на други човѣци.

Въ всѣто употребление божиятѣ блага намирамо нѣкѣстно мѣкаръ недостатъчно щастие. Съодѣливъ ли мажко отъ нашето благо съ други човѣци, чувствуваме се по-щастливи. Направимъ ли всичкото наше благо да бѣде общо благо на всички, чувствуваме се още по-щастливи. Но тъй като самъ човѣка е най-цѣпвото благо за другитѣ, когато себе си даде, само тогавъ той почва да озиавя и опитва истинското щастие.

Истински благотворителни човѣкъ е подобенъ на изворъ жива, течаща вода. Дъждовни капки, като ве бесно благо, изобилно падатъ, проскукватъ се дълбоко въ сухата земя, тамъ се събиратъ и изливатъ въ сладкѣ изворъ, който вито дѣнка забира за себе си. Водата само извила прѣзъ него, бързо изтича по сухата земя, отдѣ какъ мине пои, размажда, плоди и обогатява мажната растителностъ; — носи щастие.

Истински благотворителни човѣкъ, който сѣщо тъй отдѣ какъ мине щастие носи и раздава, прѣди всички той въ себе си чувствува щастие, защото истинското щастие е отъ даване, а не въ приемане.

Но блго отъ кой да е видъ събрано и струнано за себелюбиво употребление не само че никакво щас-

тие ве доведя, но и нещастие носи. Такъво задържано въ бездѣйствие благо прилича на засмърдело благо. Чисти капки джжъ изобилно падатъ, въ пизки мѣста се събиратъ, тамъ безизходно се задържатъ, зарази въ тѣхъ се разиватъ, и животъ троватъ и трѣбятъ. Сѣщо тъй, падатъ божиятѣ блага чисти и сладки отъ гарѣ, отъ пизки твари се събиратъ, други отъ блага лишаватъ, отъ застой въ отровни заради се обръщатъ, цѣлата срѣда троватъ и трѣбятъ. Такива злоупотребени блага Христосъ и тѣхъ и събирачнитѣ имъ осмжда на ражда, мѣлва и безсѣртни червен. Такъва е неминуемата имъ отсѣда, защото Богъ дава благо човѣку за благотворително употребление, а той го обръща на блгто осмърдело. Благото води човѣка въ животъ въ щастие, а той съ него повещастенъ става.

До тукъ виждаме благотворителността да е необходима цѣръ за болното човѣчество. Но споредъ единъ Германски писателъ, благотворителността била *необходима* лѣо. Прѣди всичко злото лекоже да бѣде необходимо. Отъ християнско гледище, злото подъ каквато и краска да се явява, въ каквато и смисълъ да се тѣлкува, за човѣка то е грозно, черно, отвратително, сѣсно-озтелно, и гибелно; то не е потребно, не може да му е нужно и пѣбива да се нарича необходимо. То е само допустимо да измѣня човѣка само доколкото човѣчеството е по близо до скога и зѣбра. Има само едно пѣщо потребно и необходимо за човѣка, и то е доброто. А благотворителността безпорно е добро нѣщо. Ако тогава благотв. е необходимо въ живота на човѣчеството, както се вижда да е като животодателенъ цѣри, то тя е необходимо добро.

Но и всѣко добро пѣщо въ този свѣтъ не остава за винаги необходимо. Защото замѣстимъ ли доброто съ пѣщо по-добро, доброто става непотребно, замѣстимъ ли по-доброто съ най-доброто и идеалното, и по-доброто става непотребно. Замѣстимъ ли въ бѣдѣе благотворителността съ уривяване благото за животъ и щастие за всички човѣци, благотвор. става ненужна; или сѣлователно става за сега само *врѣмено* необходима.

Болното човѣчество иска по-скоро да оздравѣе. Както всички човѣкъ отѣлно прѣди всичко жѣле ликогамъ да се не разболѣва и горчиви цѣрове да употребява, и първѣи желанието си, ако пѣвъ се разболѣе, той търси най-сигурния цѣръ най-бързо да го изцѣри; тъй и болното човѣчество като единъ човѣкъ жѣле никогашъ да се не разболѣва; разболѣе ли се, яскъ цѣръ за бързо изцѣряване. Изцѣри ли човѣкъ, спечели ли наново здравето си, за цѣръ вече не помислява, цѣри му стѣла непотребенъ: — Оздравѣе ли човѣчеството, подявен ли здравето си, цѣровегъ му ставатъ непотребни. Кѣкото по сигурния цѣръ се употребѣи, толкова по-скоро зараде се получава, толкова по-скоро цѣра става непотребенъ.

Но за човѣкъ, който нарочно самъ разстройва здравето си, засилва болѣстѣта си и явѣ смъртѣта, ние всички сме съгласни да го обвинимъ за умствено неостоятеленъ. Но ве сте ли съгласни да обвинимъ въ умствена неостоятелностъ човѣка, който съзнателно и разумно чепка и разривява раната, отъ която пѣшка болното човѣчество? прави нуждата отъ цѣръ вѣчно по голѣма, и необходимостъта по-дълго трайва?

Тукъ дохождамъ до четвърти принципъ на хр. благотворителностъ, именно: *не създавайте длгитрайни необходими благотворителности*.

Има умствено неостоятелни човѣци, които увлечени отъ лѣкоми, осрабватъ благото за животъ на бра-

ти човѣци, и съ това ги унижаватъ въ мизерия—обезобразяватъ образа Божии. Лакомството създава мизерия, мизерията пъкъ е благоприятната почва, на която въ изобилие расте и се развива благотворителността. Лакомитѣ заграбили, тѣ иматъ много благо, тѣ излизатъ да благотворятъ; не да се покаятъ отъ грѣха си и да повърнатъ ограбеното, но отъ многото да подарятъ, само малко милость да дадатъ. Това като правятъ, тѣ втори пътъ унижаватъ образа божий,—веднажъ въ мизерия животъ, и втори пътъ съ милость. Защо нѣма нищо понижително отъ това, да видишъ какъ нещастенъ твой братъ нозѣ прѣвиль, тѣло сгърбилъ, рацѣ скленилъ, и съ очи мило поглежда за милость и състрадание къмъ сѣщия онзи, който го е ограбилъ.

Тѣй едни благо ограбватъ, други безъ благо въ мизерия заживѣватъ, а благотворителността се шири, расте, къмъ по-далечно бъдеще поглежда необходимостта ѝ по дълготрайна става.

Но ще речете: ти само безъ факти хората обвинявашъ. Само единъ фактъ е доволно да покаже прѣстѣпнитѣ противорѣчия въ живота.

Войната е най-големото зло, подъ което човѣчеството днесъ пшпка. Слѣдъ като унизи, унищожи и ограби цѣли народи отъ благо за животъ, войната създава по трайна необходима благотворителность. Колкото повече войни се създаватъ, толкова за по-далечно бъдеще благотворителността се прави необходима, толкова за по-дълго врѣме ще унижаваме човѣчеството въ лишение отъ благо за животъ.

Войната е необходима само за нѣкой човѣци, но тѣй необходима, както сѣ необходими за рибаритѣ мътната вода, за вѣлцитѣ мъглата, и за бухалитѣ тъмнината.

Войната е всеобщо признато зло, по зло узаконено, противъ което законъ нѣма. Ние като личности съ повече или по малко морално влияние, като християни съ тежка отговорность прѣдъ Бога, като общества, народи и човѣчество съзнателно и смислено узаконяваме това голѣмо зло. Когато два братски народа (всички народи сѣ братя) си обявятъ война, цѣль свѣтъ лято на свадба затържествува. Когато двѣ тѣпли огъ все здрави мъже се нахвърлятъ едни върху други раздразнени като бѣсни кучета, стичалия се на тържество свѣтъ стои на страпа, хитро ги настѣква, лукаво се кикоти, и ликува въ наслада, като гледа нещастieto на давящитѣ се. На една страна топове хвучатъ, куршуми свирятъ, ножове звѣнчатъ, хора се сечатъ, трупове падатъ, кръви потичатъ, небето ужасно почернява; а наблюдателя отъ страна хладнокрѣвно гледа, безчувствено се смѣе, додѣ прѣдъ очитѣ му всичко на прахъ и пепелъ се обръне. Сѣщия наблюдателя на друга страна погледъ обръща. Тамъ войници отъ бойно поле се връщатъ, сакати и обезобразени човѣшки сѣщества ползятъ, домоу въ черно се обличатъ, челяди въ сѣлзи потъватъ, вдовици по просия трѣгватъ, сираци въ парцали се обличатъ, бѣжанци безъ покривъ оставатъ. Първата гледка—прахъ и пепелъ, втората—пѣклено мъчилище.

Почитаемый слушателю! кой докарва тѣзи ужаси? Узаконеното зло. Кой го узаконява? Азъ, ти, той—човѣчество.

Но сѣщия хладнокрѣвенъ наблюдатель — свѣтъ, ужасенъ отъ послѣдната гледка на човѣшка мизерия, обръща се съ прочувствена апелъ къмъ съчувствителното човѣшко сърдце за милость и състрадание къмъ

пропадналото. Християнската благотворителность рѣкави запрята, опинци нахлува, по-градове и села трѣгва, отъ грабителитѣ благо да събере, на ограбенитѣ пощѣщо да подари. Всички почватъ само за благотворителность да приказватъ. Ти става тема за трапезата въ палата, за ораторски катедри и за разговоръ по улицитѣ; а топа ѝ дава по дълъгъ животъ, дълготрайна и вѣчна необходимость.

Прѣди всичко, трѣбва да се запрети на умствено несѣстотелнитѣ да не създаватъ по-вече почвата за благотворителность, като не се узаконява тѣхното грабителство.

Твоя братъ къмъ когото показвашъ сърдечна милость и състрадание, като се трудишъ по пътя на благотворителността по единъ упизителенъ начинъ за него, да му повърнешъ вѣщо отъ ограбенитѣ му блага, ще е много по благодаренъ да не допускашъ други и самъ ти да му ги не ограбвашъ. Не ограбенъ отъ собственитъ си блага, той не навежда упизително глава прѣдъ тебе благотворително да го унижавашъ.

Въ заключение апелерамъ къмъ всички смислени и съзнателни труженци, за общото благо на всички човѣци, къмъ съзнателния българинъ, днесъ прѣдмѣтъ на унижителна благотворителность, устрѣдно да работимъ, прѣди всичко, за прѣмахване благоприятната почва на благотворителността. Да ли чрѣзъ законъ или чрѣзъ силата на просвѣтеното обществено мнѣние да прѣградимъ пътя на умствено несѣстотелнитѣ грабители, които, като бухали, търсятъ тъмнина да нападнатъ, ограбятъ, унижатъ, унищожатъ своитѣ братя и ги тиватъ на вѣчно гниене въ немощъ съ свързани рацѣ, помрачени умове и заробени души. Да се прѣпрѣчи пътя на опѣзи, които създаватъ мизерията и заедно съ нея създаватъ дълготройна унижителна благотворителность. А когато се намѣримъ въ мизерия, въ каквато, като народъ сега паднахме, нека незабавно прибѣгнемъ до макаръ много горчивия, но сигуренъ цѣръ благотворителността; — но благот., която не събари брата, но го поставя на висотата на неговото човѣшко достоинство. Изпълнени съ божествена любовъ, бѣдемъ сърце-състрадателни и рѣка спомагателна за братята си. Да съвземъ и други да научимъ на свещенни си дълъгъ къмъ Бога и ближния си. Тогазъ нѣе намѣримъ, каквото съ живота си търсимъ; истинско щастие нѣе намѣримъ. Тогазъ ще почнемъ съ право да очакваме и устрѣдно работимъ за дожаждане Цар. Б. на земята; царство на братство, миръ и любовь между човѣцитѣ.

Всемирни благодѣтель.

(По Емерсона)

„Човѣкъ що храни гладнитѣ
Услужна петъ до петдесетъ,
А който смѣй да е правдивъ,
Той служи намъ и—цѣли свѣтъ,

или:

Кой прави милостивъ,
Услужва на малцина;
А който смѣе да живѣе
Всегда правдивъ и чистъ животъ, —
Служи на цѣль човѣшки родъ.“

Изъ „Битие“ на С. К. В.

Д-ръ Хенри К. Хаскелъ.

Подиръ кратко боледуване почина въ дома си въ Oberlin Ohio, U. S. America, на 14/27 Мартъ, 1914 г., на 78 годишна възраст.

Той е билъ за дълги години мисионеръ въ България и е работилъ като проповѣдникъ и директоръ на Американската гимназия въ Самоковъ. Заслугитъ му къмъ нашия народъ сж такива, каквито България малко е видѣла отъ своитъ собствени синове. И ако днесъ тѣ не се цѣнятъ, ние вѣрваме, че не е далече врѣмето, когато българския народъ ще въздигне паметници на всички Евангелски мисионери като Д-ръ Хаскелъ и Д-ръ Маршъ, които дадоха животъ си за нашето духовно и нравствено възпитание.

Днешната нужда на България.

(Изъ сказката на г. П. Мишковъ държана прѣдъ конгреса на Бъл. Ев. Д-во въ с. Меричлери).

Да се обърнемъ на която страна щѣмъ, съ градове и села, на пѣкъждѣ се търсятъ служители съ християнски характеръ. Ваксаджинтъ сж повикани да бждатъ християни, тъй както е повиканъ да бжде християнскъ нашия прѣвъ днешенъ министеръ Дръ Радославовъ. Въ това нѣма изключение.

Има хора въ нашето общество които сж повикани да заематъ мѣстото си, като водители на българския народъ. И каква е голѣма нуждата днесъ отъ християнски български държавни мъже! Погледнете само на политическото блато у насъ и вижте какви хора газятъ тамъ. Не говоря за нискоя партия. Тѣ всички сж добри на книга. Говоря за хората, които сж управлявали България отъ 35 години насамъ и които я управляватъ днесъ и които ще я управляватъ утрѣ. Отъ ланската година до днесъ ние видѣхме и чухме това, въ което се съмнявахме — крайната безхарактерностъ на нашитѣ държавни мъже. Подиръ тая ужасна катастрофа, послѣдницѣтъ на които ще чувстваме за десетни години, нито единъ, ама нито единъ отъ тѣзи „доблестни“ държавни мъже, като Тодоръ Тодоровъ, Ст. Даневъ, Гешевъ, Геннадиевъ, Радославовъ, Савовъ, Малиновъ и пр. и пр., нито единъ не излезе да каже: „виновенъ съмъ господа, виновенъ съмъ за тая злополука, която помрачи родината ни и не съмъ достоенъ за министерска скамейка.“ Напротивъ, ние ги видѣхме отъ трибуната на салонитѣ и въ пресата да шкатъ като онзи крадецъ, който викалъ подиръ крадците: „аржте да изнамеримъ крадците, да уловимъ виновниците, да ги сядимъ, да ги окачимъ на позорния стълбъ.“ И като не искатъ да ги намѣрятъ помежду си, отиватъ да ги дирятъ между буренясалитѣ гробища по македонскитѣ и тракийскитѣ поля, където лежатъ коститѣ на хиляди по хиляди български синове и бащи. Тѣ, които умрѣха за отечеството си, тѣ, които издигнаха България до висотата на велика държава, тѣ, които вчудиха дѣлия свѣтъ съ своитѣ геройства, тѣ, които не мигаха прѣдъ граната и холера — тѣ сж виновни за великото падане на България, а държавинтъ мъже, като Тодоровъ, Даневъ, Гешевъ, Геннадиевъ, Радославовъ, Савовъ и пр. и пр. тѣ сж невинни, чисти, и съ нивити ржци! Може ли да има по-голяма безхарактерностъ и безсвѣтлостъ отъ това? Такива държавни мъже въ други страни народа не иска да види, да чуе, а у насъ, на властъ ги поставяме, министерски кресла имъ даваме и живота на петъ милиона души имъ повѣряваме, за да правятъ съ него каквото щатъ, за да му доизкопаятъ гроба. Тукъ е, именно, ужасното и опасното, че този народъ е още въ безсвѣтване, е още упоенъ.

Нуждни сж на България министри и народни прѣдставители, не „парламентарни тигри и лѣвовѣ“ като Тодоровъ и Геннадиевъ, не само по име „Бисмарковци“ като Даневъ, не „либерали“ като Радославовъ, не дѣмократи като Малиновъ — не, ето пжти не! Тъкмо въ днешно прѣме България има нужда отъ искрени и умни български политици, като Гладстонъ, мъже силни не само въ слово, но и въ характеръ; мъже съ просвѣтени умове и похристиянчена съвестъ. Трѣбватъ ни хора, които обичатъ

правдата, които ще работятъ за правдата и ще умратъ за нея. Такива държавни мъже България нѣма днесъ. А тѣ ѣ трѣбватъ, и народа трѣбва да ги намѣри, да ги роди, да ги създаде...

Други сж повикани да бждатъ търговски приписе. И каква грамадна сила тѣ притежаватъ като търговци, за добро или за зло! Тѣ могатъ да развирятъ или да спестятъ моста между капиталъ и труда. Тѣ могатъ да хуманизиратъ индустриалната и търговска сфера. Тѣ могатъ да покажатъ, че християнския господаръ плага челоуѣчески животъ и челоуѣческо подобрене прѣди да увеличи плота си. Тѣ могатъ да прѣдставятъ условия за труда, които ще направятъ живота на работника чѣстенъ за живѣне. Тѣ могатъ да гледатъ на всѣки свой слуга, работникъ и да чувятъ думитѣ на Спасителя: „Колкото, че сте сторили това на едного отъ тѣзи малки Мое братя, на Мене сте го сторили.“ Отъ такива търговци съ християнски характеръ има нужда на България.

Други сж повикани да бждатъ учители. Влиянието на тѣхния животъ се отравява върху тѣзи, които сж повѣрени на грижата имъ. И ако е вѣрно, че навика се образува още прѣвъ младини и послѣ става вече второ естество, каква голѣма е наистина, отговорността на учителитѣ. Влиянието на Арнолдъ, се казва, никогъ не ще пазезне. Но, не е ли вѣрно това съ всѣкой учителъ? И да бждешъ истиненъ учителъ, трѣбва да бждешъ истиненъ ученикъ при новитѣ Писеови, които каза: „Не възвирайте малки-тѣ дѣца да дожадатъ при Мене.“

А какво е днесъ нашето учителство, съ едно малко изключение? Достатъчно е само да констатираме факта, че учителъ и ученикъ сж били валовени въ шантажъ. И ако е много силна тая дума безхарактерности, (кавалъ има изключения), то думата лоши възпитатели и дѣйствиелната имъ характеристика. И тукъ, знами, има голѣмо поле за християнски характеръ.

Други сж повикани да служатъ на народа като лѣкари. Може ли нѣкой да изчисли възможноститѣ които се криятъ въ живота на единъ християнски лѣкаръ? Приятелю мой, България днесъ страда отъ недоброевѣстни лѣкари! Ако имаме християнски лѣкари, можете ли се прѣдстави какво голѣмо число отъ нашитѣ сънародници, които лѣгнали на бойното поле, пѣха сега да се радватъ на животъ? Благодарение само на лѣкарска недоброевѣстностъ хиляди по хиляди синове и бащи умрѣха. И ако законитѣ на тая страна осждадатъ войници, които не си пазвалили дѣлгътъ, тѣзи сжщи закони трѣбва да наказатъ и онзи лѣкаръ, който станала причина да измратъ толкова скжпи български синове. Вие сте слушали разни петорийски за лѣкарска помощъ прѣвъ войната. Нека ви кажа само една. Не отдавна единъ вѣстникъ печати погребалния билетъ на единъ отъ раненитѣ войници, който днесъ е живъ у дома си. Лѣкаръ падаль този погребаленъ билетъ безъ да прѣгледа болния. Другъ единъ случай не отъ войната. Разправя се за единъ лѣкаръ, че не очистиалъ добръ раната на една г-ца, та дойде и втори и трети пжтъ, а да може повече:

ри да вземе. А само това ли е? Цѣли тонове била се написали съ такива ужасни истории за безхарактерността на повечето от нашите лѣкари.

Лѣкарската професия у насъ се е обърнала на търговия. А тя по своя характеръ е равносилна на духовенството, ако лѣкаря е истински християнин. Лѣкаря може по нѣкога съ бледи думи да излъгува изплашената душа, когато прѣхвързва раници на тѣлото. Отъ християнски лѣкари има нужда България.

Има широко поле въ България за поленици, християнски проповѣдници. До кога българския Христосъ ще чака за работници, които ще запълнятъ правдинитѣ редове? Мислете само колко проповѣдници има въ България — не повече отъ двадесетъ и пет! И мислете какъ този народъ, който малко знае за Христа, ще може да се спечели за Него?

Вие питате, че азъ не говоря нищо за православнитѣ попове. Не говоря за тѣхъ, защото тѣ нищо не вършатъ въ тая насока, а само прѣплетатъ религията. Такава попове на България не сж нужди.

Ами четохте ли вие, какво е открила анкетата за дѣлата на софийския синодъ? Четохте ли колко стотини хиляди лева сж погълнати отъ синода? Четете ли въ вѣстникитѣ за дѣлата на православния „святъ“ синодъ?

Не отъ такива лѣже-нятии има нужда България и българския народъ. До сега отъ тѣхъ никакъ по добро не сме видѣли, нито пъкъ ще видимъ. И класа е тая държава, която издържа толкова чудовище, каквото е софийския синодъ, който до сега безконтролно е поглѣлъ народната пара? Каква е тая държава, която поддържа една църква, доброто влияние на която не се вижда и не се чувства въ живота? Врѣме е държавата да се раздѣли отъ църквата и пѣхва община да издържа синодѣ служители, а не както е днесъ, държавата издържа съ протестански, нелямеки и еретики пари православното духовенство и софийскитѣ святи старци, сакосница на които е само въ лѣсенитѣ дрехи и жилища.

О, кой, кой ще даде Благословието на този народъ? Кой ще отиде въскресъ него за да му посочи Спасителя прѣзъ думитѣ на Словото Божие и ангелъ пророкъ?

Духовенството не е приготвено за тая работа, софийския синодъ не иска да излезе изъ синодалната палата; Скарва ни праща въ изпаданитѣ моливници на гръцкото православие — а, кой ще разтвори Божията книга — Библията, прѣдъ народъ? Кой?

Има ли единъ да рече: „ето азъ, проводя те“...?

МЛАДЕЖКИ ОТДѢЛЪ.

Charles Mortimer Gates, M. S.,
President of the University Publishing Co., Chicago

Значението на успѣха.

Въ настоящитѣ дни на усилие и трудъ, на успѣхъ и несполука, посрѣдъ съперничества и борби, добръ е за младитѣ, намиращи се прѣдъ прага на своята кариера, да изяснятъ и се запитватъ: „Що е значението на успѣха въ живота? А още по важно отъ това, потребно е за човѣка що е починалъ добръ житиелската си мисъл, окруженъ съ изкушенията на практическия животъ, съ могъщето влияние на паритѣ и тѣхното запалително дѣйствио, което да се запалва. „Що е истиненъ успѣхъ? Какъ да се отговори на тия въпроси? Трѣбва ли да имъ се отговори отъ гледната точка на свѣта, който казва: „Търси и трумай богатство и ти никога не ще останешъ безъ приятел и безъ наслади“, или ще имъ се отговори отъ едно по-широко и по-високо гледище, което почита върху правдата и цѣли добруването на човѣка днесъ и напѣки? Ще започнемъ ли и прѣсѣдваме вѣмната си кариера за една съвършено себелюбива цѣль, която търси да придобие всичко съ пѣхкави срѣдства по могатъ постигнати цѣльта, или дѣлата ни съ човѣцитѣ ще се ръководятъ съ правда и вислостъ? Живота ни ще се мѣри отъ мисля ни що сме придобили или отъ общото добро по сме извършили? Благословени съ земни блага, ще употребимъ ли тия за „себе“ и за неговитѣ дребнави цѣли, или щедро и разумно ще употребимъ частъ отъ тѣхъ за потребитѣ и ползата на хилядитѣ наши братя, по-малко успѣли отъ насъ? Не ще ли се съвършотошмъ живота си къмъ една

по-висша и по-дългъ простираниа съ цѣль отколкото себелюбияването? Ей, въ що ли излитатъ въ да благославяне, — придобиваме за да даваме и любяме за да получавме човѣчеството?

Що значи успѣхъ? За мнозина, може би за повечето, той значи събиране на латъ и сладѣние на всякъ. Прѣди половинитѣ вѣки милионеритѣ бѣха рѣдко, днесъ сж въ голѣмо изобиліе. Мнозина отъ тѣхъ сж починали живота си въ бѣдностъ, и отъ търговско гледище много сполучливи. Мнозина отъ тѣхъ сж добри образци на християнско мжжество, и геронски продължаватъ всерѣшкитѣ благотѣния и човѣколюбия. Обаче опитността на всѣхитѣ рѣкоме ни е показала, че не е разумно да земаме просто натрупване богатство като цѣрка за истински успѣхъ въ живота.

Има други нѣща, много по-цѣни отъ богатството, за които трѣбва да се сѣртимъ. Придобиването на голѣми имения и силното лангсене за пари, може да стегне тоя що ги заслѣва. Безкрайно по-добъръ е да учрѣмъ бѣдни нежелателни спечелимъ богатство прѣзъ непростими срѣдства, не ерѣди колко популярни може да сж, тия срѣдства. Ония които, както империтѣ на миналото, придобиватъ богатство и имения прѣзъ ограбване другитѣ, сжко както тия империи рано или късно ще потънатъ подъ тѣжестта на своитѣ обирни.

Тоя що спечелва богатство като ограбване отъ другитѣ, а не като произведение на неговия честенъ

трудъ и изкуство, винаги трѣбва да развива по низкитѣ елементи на своето естество на служба на подобритѣ и по-благороднитѣ си сили. Въ такъвъ случай богатството му костова за него трѣбѣ скъпо. Каква проклѣтия ставатъ паритѣ за притежателя имъ когато го каратъ да жертвува зарадъ тѣхъ велика честь, признателствъ, приятелство и обичъ! Глупостъ отъ висша степенъ би било ако се стараемъ да увѣковѣчимъ името си трупайки лѣпници се купове злато, въ единъ свѣтъ на голѣмо невѣжество, порокъ и страдание, безъ да простремъ ръка за помощъ или да дадемъ своята лѣнта за облекчение на земнитѣ нещастия. Не ме разбѣрайте криво. Авъ не осждамъ богатството. Само по себе то не е зло, а е добро. То става зло когато притежателя му го складира за своя поврѣда и за поврѣдата на другитѣ. Злоупотрѣбата може да прѣвърне въ зло велико нѣщо.

Пороцитѣ приписвани обикновено на богатството, се дължатъ не на самото богатство, но на употребата въ която то се туря, на характера и позицитѣ на ония които го придобиватъ и притежаватъ, както и на начина по който то се придобива. Тоя що прави богатството си благословение за другитѣ, никога не може да притежава много отъ него, когато пъкъ тоя що го употребява само за своето забогатѣване, издребѣва въ своето мѣжество и понижаватъ цѣлата за която е създаденъ.

Опитността е показвала много добръ, че амбицията да се притежава голѣмо богатство е толкова опасна колкото и амбицията да се управлява една империя. И двѣтѣ обгръщатъ голѣми изкушения и грамадни отговорности къмъ Бога и къмъ човѣка. И двѣтѣ могатъ да се добиятъ чрезъ рѣшителностъ и постоянство, но горко томуна който не ги търси и употребява цѣлсѣобразно. Който е приелъ най-много отъ производителния трудъ на подобнитѣ си е най-големия тѣхенъ дължникъ. За щастие, милионера често прѣдприема огромни прѣдприятия чрезъ които дава работа на стотици и хиляди рѣцѣ, и по тоя начинъ става до голѣма степенъ, благодѣтель. Човѣцитѣ винаги сж въ нужда за работа, и голѣмитѣ прѣдприятия ги снабдяватъ съ такъва. Върѣки това, милионера трѣбва да помни че неговитѣ милиони не сж всецѣло собствени негови. Тѣ не сж, нито могатъ да бѣдатъ, произведение на собствения неговъ трудъ. Живота е тѣй кѣтъ за него за да може да ги спечали неподпомогнатъ отъ други. Други сж се трудили, и той е влѣзълъ въ тѣхнитѣ трудове. Той е тѣхенъ дължникъ, и такъвъ ще имъ бѣде винаги. Никой да не се стреска отъ тия изявления. Туй ще се докаже много лѣсно.

Помислете за минутка. Обикновената заплата на работницитѣ въ цивилизованиятъ страни не е повече отъ 1-50 лева дневно, и който може да спечели 5 лева на день е голѣмо изключение. Сга, ако Адамъ би живѣлъ до днесъ и би печалилъ 10 лева дневно, и би работилъ всеки день, вклочая и недѣлнитѣ дни прѣвъ всѣхитѣ милиони шестъ хиляди години, безъ да похарчи нито двѣ стотинки отъ заплатата си, за себе си, фамилията си или приятелитѣ си, днесъ той щѣше да притежава само $\frac{1}{8}$ отъ милионитѣ на Жей Гудъ*). Но тоя милионеръ, и други като него, сж спечелили своитѣ милиони въ нѣ-

колко десетки години. Това е дори за пенѣване! То не може да стане по честенъ начинъ. Ако нѣкой отъ насъ би се трудилъ за петдесетъ години, работейки всеки день, даже и въ св. недѣля, за 25 лева дневно, което е добра надница, безъ да издѣли нито стотинка за насмѣ, домашни и лични разходи, нито за милостини, но да спѣтѣява всичко, то въ тия петдесетъ год. би спечелилъ само 456,250 лева. И колко прѣме мислите би ви земало за да спечелите четирестотинтѣхъ милиона на Жей Гудъ, ако работехте за 10 лева на день, безъ да почитате въ св. недѣля и други празници, и ако спѣтѣвахте всеки петаче отъ заплатата ви! Точно 108,589 год.!

Отъ кѣдѣ тогава туй грамадно богатство на такива хора, за толкова кѣсо прѣме? Главно отъ джебчетѣ на другитѣ. Слушайте. Много отъ наследствата на вдовицитѣ и сирѣчета и голѣма частъ отъ мѣчно спечаленитѣ пари на работницитѣ сж били погълнати отъ пониженитѣ стоки, именния и записи, притежанието на които е обогатило тия безвирствени люде. Вѣрно, такива сж дължници, дължници на човѣчеството, защото наследството и труда на другитѣ сж ги обогатили.

Най-богатия човѣкъ въ Съединенитѣ Държави на Америка умрѣлъ прѣдъ нѣколко години, като оставилъ едно богатство възлизащо на нѣколко стотици милиони, и всичкото събрано въ кѣсеня периодъ отъ четиредесетъ години. Защото той умрѣлъ на 56 години, и на 14 годишна възраст той билъ бѣдно момче, безъ ступена пара и безъ хлѣбъ. Като момче и човѣкъ, той е билъ образецъ на трудъ и пестеливостъ. Съ първиятъ половинъ доларъ що спечелилъ, бѣдейки на 13 години, той си набавилъ една книга, която го подготвила да постѣпи въ селската академия. Като постѣпилъ въ академията, вънъ отъ училищнитѣ часове той работилъ при единъ ковачъ за да изкара нѣщо срѣщу своето бордуване; а за да не остана назадъ въ уроцитѣ си той ставалъ на четири часа зарианъта и усилено училъ до прѣмето когато трѣбовало да отиде на ковачницата. По причина на голѣма сиромашия, той напусналъ академията, като работилъ усилено день, а училъ нощъ, за да се подготви за землемѣръ.

На 15 годишна възраст той починалъ да се занимава съ купуване и продаване на селски и градски мѣста и правене и продаване карти. На 17 години прѣдприелъ, като съдружникъ, да строи една кожена фабрика, едно ново градче, и двѣ години слѣдъ туй починалъ да работи и банкерство, послѣ станалъ търговецъ и притежатель на желѣзнопѣтни линии. На 22 години получавалъ лихви отъ паритѣ си възлизащи на сумата 80,000 долари. Слѣдъ туй се оттеглялъ въ Нью-Йоркъ и минавалъ като успѣшенъ банкеринъ, търговецъ на желѣзнопѣтни линии, и най-послѣ билъ познатъ като възнебника на Уолъ Стридъ, и притежателя и оператора на пространнитѣ желѣзнопѣтни линии, които се простиратъ отъ Атлантическия океанъ въ Тихия.

Като човѣкъ той билъ цѣломѣдренъ въ външната си обхода и въздърженъ въ своитѣ навици, неупотрѣбѣвайки нито напѣтки, нито тютюнъ. А въ домашния си животъ, казва се че „билъ винаги образецъ на чистота и благостъ.“ Той е билъ често привѣжданъ и за дълго още ще се земе за примѣръ на отлично успѣшенъ човѣкъ. При все това, петината изисква да се каже за него, че милионитѣ ко-

* Милионеръ въ Съединенитѣ Държави на Америка.

ито наричалъ спон, не били спечелени отъ него, нито били придобити съ честенъ начинъ. Да се понижаватъ цѣнитѣ на именията на другитѣ като се явяватъ да ги продаватъ съ загуба; да понижаватъ стойността на златото за смѣтка на държавата си, като съ туй исканъ да небогатѣеш; да прожебѣи; дашъ търговски кризисъ въ тържището за да притуряшъ паритѣ отъ кипитѣ на другитѣ въ твоята, може да се счита законно между човѣцитѣ, и знакъ на финансова хитростъ, тактика и издигна, обаче, туй богатство, спечелено по такъвъ начинъ, ужасно прѣтваря свои притежатели при смъртнитѣ врати, гдѣто всички трѣбна да минемъ.

Уви, когато той своего рода човѣкъ заминавалъ отъ тоя свѣтъ, той оставилъ своитѣ милиони просто да уцѣлюватъ фамилията му име; когато душата му влѣзала въ вѣчнитѣ свѣтове, гукъ долъ той не оставилъ никакви любовобилни дѣла съ които да живѣе въ сърцата на блуднитѣ негови брѣ-

тя. Ией Гудъ успѣлъ да натрупа огромно богатство, обаче тога той изтършилъ чрътъ онеправдаване другитѣ и унижаване себе си. Сжесто отъ гледището на правдата, живота му е билъ колосална несправедливостъ за подражаване. Търсите ли най-висшата амбция и сжщински успѣхъ? Тогана дайте снимание на всички казано въ настоящитѣ редове. Вие ще различите ясно очерка и принципитѣ на дѣйствиелно успѣшния животъ. Нека стрѣмление то ни бѣде не за богатство като цѣль, нито ламтене за наслади и охолоностъ, защото всички тии сж резултатъ на честенъ трудъ и прилежание. Нека дѣйствиелната си цѣль бѣде влѣдигната въ свѣтоветѣ на правдата, и прицѣлната ни точка бѣде царството Христово, да сѣгнемъ на Бога и получимъ човѣшкия родъ въ цѣлѣта и примѣра на Исуса Христа, Когото никой още не е надминавалъ, нито ще надмине.

Прѣвежда *Ив. Д. Стефановъ.*

Мисли върху Театъра и Танца.

Има едно различие между сцената като институтъ и като случайно прѣдставление. Като институтъ, сцената може да бѣде развратна, но като случайно прѣдставление може да бѣде морална. Въпросътъ, слѣдователно за васъ да отговоримъ не е, дали трѣбва да четемъ нѣкоя драма, или пъкъ дали бива да отидемъ въ театъра за да видимъ и чуемъ нѣкоя морална пиеса, по, бива ли да покровителствуваме институту нареченъ театръ, отъ който тази морална пиеса е само една частъ.

Сцената има история която не е за нейна честъ. Драматическото прѣдставление води своето начало отъ грѣцитѣ, кждѣто групи отъ ваханалии съ особени пѣсви и игри сж забавлявали публиката. Подиръ тѣхъ дохожда Тесписъ прѣдставителъ на трагедията, състояща се само отъ единъ актьоръ и хоръ. Подиръ него дохожда Есхилъ, който създава грѣцката драма и я издига до нейното успѣршенствование. Той е билъ послѣдванъ отъ Софоклъ, който е прибавилъ трети и четвърти актьоръ въ своята игра. Но въ врѣмето на Еврипида тя отпада и изгубва своята морална стойностъ.

Театралното прѣдставление стана общо забавление между римлянитѣ, когато тѣ изгубили любовь къмъ добродетельта и се впуснаха въ лудсъ и развратъ.

Въ Европа сцената не е изключение. Тя е израсла изъ мистернитѣ на срѣднитѣ вѣкове, въ видъ на свещена драма.

Такъва е била основата на Британския и Американския театръ.

Подиръ провъзгласяването независимостта въ Америка, Американския конгресъ рѣшилъ, щатитѣ да взематъ особена грижа за ограничението на театритѣ, и други подобни забавления които разклащатъ общественая мораль.

Бѣха ли тѣзи хора глупави, и имаха ли причина за да взематъ такъво рѣшение? Най-добритѣ философи и писатели като Ксенофонтъ, Платонъ, Сократъ, Сенека и други осадиха театъра въ тѣхно врѣме като противникъ на добрия мораль. Атина ограничи театъра чрътъ законъ.

Руския театръ, казва Д-ръ Скафъ, стана върмилница на разврата. Дакъ казва, че моралитѣ и мисте-

риозни драми на срѣднитѣ вѣкове допесиха огладѣ въ църквата и религията. Мабюали въ Англия казва: „Откажъ театритѣ се отвориша въ Англия тѣ станаха семинарии на разврата.“ Валтеръ Скотъ казва за театритѣ въ цегови врѣме че сж били изворъ на порочностъ. Това е за миналото на театъра. Но не се ли е промѣнилъ той въ наше врѣме? Не е ли подобренъ? Стария сж били полагами за подобренieto му. Единъ Будъ е казвалъ, че той ще основе мораленъ театръ въ Ню-Йоркъ, но не успѣ. Хенри Дривинъ се опита да направи сжщото въ Лондонъ, но не успѣ.

Ханахъ Моръ писа морални пиеси, но театралнитѣ директори не ги приеми, защото не си запазили развноститѣ.

Всички които знаятъ фактитѣ, готови сж да приематъ че театритѣ не сж подобрили. Не е нуждно да отидешъ въ театъра за да научишъ това. Следайте само на обявленията.

Сегисъ-тогисъ нѣкоя чиста пиеса се излага прѣдъ обществото и всички се каиятъ да я видятъ. Тогана вижте какво ще послѣдва идната седмица. Моралната пиеса се употребява само като мръжа да се улови публиката. Театралнитѣ директори знаятъ какъ да замайватъ любопитната публика.

Факта, че театърътъ като институтъ е лошъ се доказва отъ думитѣ на самитѣ актьори.

„Нито едно отъ монѣ дѣца,“ казва актьора Макриди, „съ мое позволение ще влѣзе въ театъръ или пъкъ ще другарува съ актриси и актьори.“

Едуинъ Будъ казва: „Азъ никога не съмъ позволилъ жевъ ми и дъщеря ми да отидатъ на театъръ, додѣ добръ не съмъ изучилъ пиесата.“

Това показва че театъра като институтъ е лошъ, какаръ че по вѣкога се играе морална пиеса.

Думасть, писателъ-драматургъ писалъ на свои приятели тава: „Недѣй довежда дъщеря си въ театъра кога се играе моята пиеса. Нека ти кажа веднѣжъ за вижати, ти не бива да водишъ дъщеря си въ театъръ. Не само игритѣ сж неморални, но самото мѣсто е неморално.“

Содъръ, пише въ единъ вѣстникъ: „Азъ зная ед-

ни отъ най-добритѣ актьори, които не позволяватъ на своитѣ жени и дъщери да ходятъ на театръ. Защо сѣ така правили? Защото тѣ сѣ знаели, че има твърдѣ малко чистота въ театъра — а кой другъ освѣнъ тѣхъ, по-добрѣ ще знае?”

Джонъ Гилбертъ, ветеранъ актьоръ е писалъ така въ едно списание: „Вѣрявамъ, че днешното положение на театъра последватъ отъ морална и артистична точка зрѣние, е институтъ за съжаление. Много отъ писатѣли писали въ Франция сѣ подложени на остра критика отъ морална точка зрѣние.“

Единъ актьоръ като минавалъ съ своя приятелъ покрай театъра, казалъ: „Задъ тѣзи врата се крие Содомъ.“

А. М. Палмаръ, театраленъ директоръ, пише така: „Главнитѣ теми на театъра днесъ както и въ миналото сѣ амбиция и ревнование, водящи къмъ убийство; похотливостъ водеща къмъ развратъ и смъртъ; умураза водеща къмъ полудяване.“

Климентъ Скотъ, способенъ театраленъ критикъ въ единъ Лондонски вѣстникъ пише тъй: „Не е възможно една актриса да остане чиста. Една на стотъ може да се запази.“ Театъра споредъ него убива най-добритѣ чувствувания на вътрѣшния ни животъ.

Отъ тѣзи изказвания на актьори и писатели, създава се убеждението, че театъра като институтъ е лошъ.

Толкозъ до колкото се простира въ мнѣния азъ не зная театръ, който, за да спечели по-малко пари подбира пиеситѣ които се играятъ. Театралнитѣ директори казватъ, че самата публика е виновна, защото ти сама се радва на такива пиеси. Ако това е вѣрно, излиза, че вкусътъ на публиката е разваленъ. Но твърдѣ е ясно, че театъра отъ своя страна до голѣма степенъ е развалилъ този вкусъ.

„Нѣма зло,“ казва Хенри Бичеръ, „отъ човѣшкия животъ, което да се не види и научи въ театъра.“ Тамъ човѣкъ се учи колко насладителенъ е порокутъ.

Философията на всичко това се обяснява въ природата на актьорската професия.

Представяването на известна роль изкривява характера. Най-доброто представяне ролята е най-лошото нараняване на характера. Да играешъ една чужда роль дѣто и да било е ослабване на характера. Всякой актьоръ на сцената е лицемеръ, т. е. той минава за такъвъ какъвто не е. Той прѣправя своитѣ чувства, добри или лоши. Самата професия на актьоритѣ е не естествена, и крива. Той мисли, чувствува, говори, дѣйствиува споредъ ролята, която изпълнява, не важи дали е добра или лоша.

Казва се, че Хенри Ирвингъ е изпълнявалъ ролята като убиецъ 1500 пѣти.

Бери е изпълнявалъ тази роля 2000 пѣти.

Чарльсъ Уиндманъ е изпълнявалъ ролята „развеждане съ жена си,“ 29 пѣти.

Г-жа Банкрофтъ е изпълнявала ролята на себе-убийца 350 пѣти.

Г-ца Ада Кавендишъ е изпълнявала ролята като блудница 67 пѣти.

Е добръ. Изпълнението на тѣзи чужди роли не ли влияе добръ върху характера на самитѣ актьори? Разбира се, че не! Самата тѣхна професия е съизврателна.

Има едно голѣмо различие между църква и сцена.

Цѣльта на сцената както видѣхме е да учи хората какъ да играятъ известна роль. А цѣльта на църквата е да учи хората какъ да бъдатъ въ сѣщностъ.

Цѣльта на сцената е да забавлява, а цѣльта на църквата е да спасява. Символътъ на църквата е Христовъ кръстъ, а символътъ на сцената е дѣтско бършолечение.

Цѣльта на сцената е да печели пари; театралнитѣ директори не ще се сиратъ за тая цѣль дори и прѣдъ рушенето на морала; но цѣльта на църквата е да изгради характеръ и добри моралъ ти не може да продава на никаква цѣна.

Сцената дава, колкото хората искатъ и жалко е, но вѣрно, че най-лошитѣ неси най-много се посѣщаватъ; църквата пъкъ дава това отъ което хората се पु-ждаватъ.

Сцената служи на „похотѣта на платѣта, похотѣта на очитѣ и гордостѣта на живота,“ а църквата се бори противъ тѣзи нѣща. Сцената е доставчикъ, а църквата е пророкъ. Тенденцията на сцената е да направи хората дѣца въ тѣхнитѣ желания, а църквата работи да вапрани хората дѣца въ тѣхната вѣра, любовъ и скромностъ на характера.

Тенденцията на сцената е да държи хората въ дѣтски забавления, а църквата се старее да води раситѣ въ единъ мъжественъ и святъ животъ.

Съ една дума църквата е въплотение на Христовъ духъ — чистота, скромностъ, себепосвѣтуване и прощение. Сцената е въплотение на духа на свѣта — похотъ, гордостъ и себелюбие.

И това което Богъ е раздѣлилъ нивой не може да съедини.

Има критици, които ни казватъ, че театъри днесъ е по-добъръ отъ равнитѣ години. Но фактитѣ говорятъ противъ тѣхъ. Театъра който Платонъ, Аристотелъ, Со-кратъ и други порицаваха нѣмаше жени на сцената. На жени не позволяваха да излизатъ на сцената до 17 столѣтие. Влазието на женитѣ почти въ всички части на живота, значи наливане на добродѣтели. Но не е такъвъ съ сцената, която унижава жената днесъ, откогато да я въздига.

Въ Япония и Китай не се позволява на жената да излиза на сцена, ето защо, тамъ театритѣ сѣ по-чисти отколкото въ Европа и Америка.

Безполезни сѣ всички старания за реформи на театъра. Гарики, Макриди, Вулъ и Ирвингъ се потрудиха да го реформиратъ, но не успѣха.

Единички начинъ за реформиране театъра, е да го обърнемъ въ нѣщо друго. Но, до като той остава театръ, до тогазъ той носи съ себе си зародиша на порокътъ.

Нека се отдадемъ на нѣща които сѣ чисти, любезни и добродѣтелни. И ако това значи себепосвѣтуване, нека помнимъ думитѣ на Христа: „Ако нѣкой иска да е Мой ученикъ нека се откаже отъ себе си и нека Ме послѣдва.“

Танцътъ.

Азъ съмъ положително убеденъ, че Исусъ Христосъ ако бѣше днесъ на земята, не би се намѣрилъ въ тапцовалния салонъ пригърватъ съ кон да е жена. Факта, че най-мѣдритѣ водители въ всички нации сѣ крайно наежели противъ танцътъ, показва, че тази практика крие въ себе си нѣща, които не сѣ добри и безопасни за хората.

Ако има нѣщо въ този свѣтъ което ме утегчава, ако има нѣщо въ този свѣтъ отъ което се отвръщамъ, това е да видя жена да се върти, да танцува. Може би да съмъ много краенъ, но азъ имамъ много малкъ

респектъ къмъ омъжена жена, която не може да се задържи около своя мъжъ. Жена, която ходи по балове да дари чужди мъже, да танцува, по-добри е за такъва да се не омъжва никъкъ.

Казалъ е единъ, ако искате да прѣмахешъ танца, раздѣли двата пола. Видѣли ли сте нѣкога мъжъ да прѣкара цѣлата нощъ въ танцуване съ своята сестра, или съ своята жена, или пъкъ съ майка си? Нѣма такъво нѣщо. Покажете ми мъжете, които искатъ да водятъ женитѣ си на танцъ и азъ ще ви кажа какво е това нѣщо което тѣ искатъ. Него и просто, тѣ искатъ да се охататъ на чужди жени или чужди дѣщери. Новажи ми жени, които постоянно задѣва своя мъжъ да я води по балове и танцовали салони и азъ ще ви покажа жена която не се задоволява само съ своя мъжъ, но отива да дари и други.

Има много момичета, които не знаятъ нищо за сѣщинскитѣ причини на разлеото удоволствие на танца; тѣ сѣ вкупити; тѣ знаятъ много малко за операциите на природнитѣ закони; во мъжете сѣ които тѣ танцуватъ знаятъ доста за тѣзи нѣща, и парочно се въртятъ въ пози, които сближаватъ по близо двѣтѣ тѣла. И азъ желая да кажа тъкмо тукъ, че абсолютно невъзможно е за едно чисто момиче да отиде на балъ, или въ танцовален салонъ, и да не попадне въ рѣцѣта на нѣкой развратникъ, мерзавецъ или разсвѣсватъ мъжъ. Азъ ви моля, опровергайте този фактъ. Но азъ прибавямъ да кажа, че момичето, което се грижи, за себе си да бѣде чисто и мило за своето бъдеще, ще запази своитѣ прегръдки за своя другаръ, когато той дойде да я води къмъ брачни олтарь. Младата жена, която е научила да танцува съ чужди мъже, когато се омъжи, нейни мъжъ много пати като се завръща отъ работа, че ще я заварва въ вѣщи. Ако можатъ да кажа, и ако имамъ право да кажа азъ бихъ вазалъ на младежитѣ бѣгайте отъ танцовалнитѣ салони, и не помислявайте за другарка, която е научена да ходи по балове.

Но, нека ни опиша картината на мъжъ, който не танцува, а се е оженилъ за жена, която желае да танцува. Ти ще почне да го моли, да я заведе на балъ, на танцъ. Съпругътъ се труди да я разубѣди, да се изини, че той не обича такива мѣста. Но заблѣзва, че жена му се умърлушва, чиниса глава и почва да приглася: „па, та, ти не искашъ да си починишъ и азъ, не искашъ да се повеселишъ и азъ съ другитѣ. Танца не е вредителенъ; заведи ме, на ти стои отъ страни; наблюдавай какъ играемъ.“ И така, той се принуждава да я заведе, за да има миръ въ вѣщи. Огнотъ. Жената е весела, вяснѣна, той замисленъ, неразположенъ. Жената се парежда при другитѣ жени и чака своя редъ да играе, а мъжъ е седналъ на страва при гледачитѣ. Той вижда че жена му се хваща съ единъ, усмихнатъ господишъ, ти му се овисва за да я върти и да играе съ нея. И двамата сѣ весели, ласкалъ се, говятъ се. А той, мъжътъ и стои на страни и замисленъ. Виже извлечението на лицето му! Но, той е уморенъ вече, и отива при жена си: „Жено, хайде, че главата ме заболѣ, хайде да си ходимъ.“ Такъва е една отъ многото картини около танцувацитѣ. И има хора, които казватъ, че танца не поврежда? Приатели, чуйте ме още веднажъ. Ако нема вреда отъ танца, ние губимъ едно добро заболелосте. Ако нѣма вреда отъ танца, още стрѣ вечеръ да устроимъ такъвъ. Покажете и пастири да играе. Съберете женитѣ и момичета, нека всички се веселятъ.

Ахъ, но ако нашия пастиръ се улови, че танцува, още въ 24 часа ще бѣде поресавъ. Ако попа се улови че танцува още на другия денъ ще чуе да се говори противъ него! И зашто това? Зашто танца не е вредителенъ ли?

Лъже, лъже, опзи, който ви казва, че танца не поврежда никого. Ако вие не намѣрите доверени у васъ да танцува съ жена ви, или съ дѣщеря ви, илущи гласъ, който ще чуя, ще бѣде гърмежъ отъ револверъ, и утрѣ въ вѣстницитѣ ще четете че убили сѣи кого си, защото билъ заваренъ да играе съ чужда жена. И нѣкой казва че нѣма вреда отъ танца когато такъво едно пригрѣшане на проповѣдника съ чужда жена, или дѣщеря значи опроставяване цѣлата своя кариера? Нѣкой казва че нѣма вреда, отъ танца, когато куршума се забива въ гърдитѣ на мъжъ, който е игралъ съ чужда жена? Нѣкой казва, че нѣма вреда отъ танца, когато чисто и вѣрно момиче се подмахва отъ танцуващи развратници и погубватъ нейното бъдеще като и отвинятъ честта. Нѣма вреда отъ танца?

Лъже, Лъже всѣки, който казва тъй. Ако нѣщото ми позволяваше, и ако фактитѣ ви влияятъ, азъ ще ви убѣдя съ десетки случаи, че тавда е развалилъ много по вече момичета и жени отколкото какво да е друго нѣщо. Единъ параконенъ капитанъ разправя тази история: „Жена ми обичаше да ходи на балъ и да танцува. Трудихъ се да я възвѣрна отъ това. Но несполучихъ. Въ мое отсъствие, ти и дѣщеря ми редовно сѣ ходили на танцъ. Подиръ едно дълго патуване, се връщамъ у дома, но не намирамъ никого тамъ.“

Моятъ домъ бѣше разсипанъ, погребенъ. Казахъ ми съсѣдитѣ, че жена ми и дѣщеря ми почваха да живѣятъ разсвѣснато до като и двѣтѣ се заличаватъ въ похотѣта на този свѣтъ.“

Вие ми казвате че нѣма вреда въ танца? Тогава трѣба да кажете, че нѣма вреда отъ разврата, нѣма вреда отъ блудство, нѣма вреда отъ свѣсване на брачнитѣ връзки, нѣма вреда отъ проституцията, нѣма вреда въ скръщение сърдцето на единъ вървенъ съпругъ?

Едно статистическо извлечение, е цѣнно сто пати по-вече, отколкото кое да е мнѣние. Че тѣвцѣтѣ е отговоренъ за покварата на по-вечето паднали жени се вижда отъ слѣднитѣ цифри: Г-нъ Фолкхартъ отъ Калифорнии, е говорилъ лично съ 200 паднали жени и е намѣрилъ слѣдния резултатъ.

163 отъ тѣзи 200 сѣ паднали поради танцовалия салонъ.

20 отъ пиени алкохолъ даденъ тѣмъ отъ родителитѣ имъ

10 отъ личепъ изборъ.

7 отъ сиромашия.

Въ своята книга подъ заглавие: „Отъ танцовалия салонъ до пѣкъла“, той казва: „азъ зная добри избрани танцуващи зали каждѣто прѣзъ едно врѣме отъ три мѣсеца 11 момичета се развратиха. Въ градътъ Оклахома, се разиграва слѣдната трагедия. Едно младо момиче се самоубива въ единъ отъ хотелитѣ. Тя е имала обичай да ходи само веднажъ на седмницата на балъ. Всѣка събота вечеръ е ходела на танцъ. Прѣзъ една отъ тѣзи вечери заедно съ нея отива въ хотела единъ отъ танцувацитѣ. Когато на зараньта се опомнила и видѣла какво е извършила, тя взима отрова и се ушъртвява.“

Въ единъ отъ голѣмитѣ Нью-Йорски вѣстници, четохъ слѣдната трогателна история. Момиче, младо, красиво, и до тогава чисто, обичало да ходи на балъ. Една

вечеръ подиръ бала, единъ жепенъ господинъ, жевата и дъщерята на когото били въ другъ градъ, излизайки отъ танцовалния салонъ я поканилъ у дома си. Това било късно прѣзъ нощата. Какво е ставало тази нощъ, никой не знае. Но сутрешния караулъ чува вистрели въ едно отъ зданията. По направлението на гърмежа отива той, и намира въ една отъ стаитѣ двата трупа повалени на земята. Веднага по телефона съобщава за медицинска помощъ. Идва единъ лѣкаръ. При обръщане на женския трупа, тя извиква: „Боже мой, какво сторихъ?“ Съ тѣзи думи тя е издъхнала.

Не е ли опасенъ танца? Вѣрно ли е, че той е само едно гимнастическо упражнение? Докторитѣ казватъ, че танца не само че не е гимнастическо упражнение, но е единъ страшенъ врагъ на човѣшкото тѣло и чувства. Самата зала, съблазнителнитѣ облека, разпитѣ пози и кълчения, близкото прилипяване на двата пола — всичко това е първата стѣпка къмъ себепоразорението и себеубиването. Казва се, че въ Америка имало 500 хиляди паднали жени, и 7/10 (седемъ десети) отъ тѣхъ сѣ паднали поради танца. Азъ не зная колко паднали жени има въ България, но азъ знамъ, че много малко сѣ чиститѣ улици и хотели въ София както и въ Варна. И при едно изчисление ще видимъ че танца е довелъ по-вечето жени до този имъ халъ.

По, чуите, бащи и майки, които позволявате на дъщеритѣ си да ходятъ на балъ и танцъ. Професоръ Хълтингъ Хаусъ, професоръ по танца казва: младитѣ, които съставляватъ главната частъ въ нашитѣ танцовални курсове обичатъ вай-вече валсътъ нареченъ „Клосдъ“ прилепени едни до други, другитѣ танцове,

били губи-врѣме. Чувате ли тѣзи думи, християни? Ка-то знаете тѣзи пѣща ще ли позволите на вашитѣ дѣца да посѣщаватъ балове и танцовални вечеринки? Поли-лицейския пачалникъ въ Нью Йоркъ казва, че 3/4 отъ надиялитѣ жепи въ този градъ сѣ паднали поради танца. Единъ католишки епископъ отъ сѣщия градъ казва, че отъ всичкитѣ паднали жепи които сѣ се изповѣдали при него, 9/10 сѣ паднали поради танца. При една щателна статистика въ Варна ние ще намѣримъ сѣщия резултатъ. И пакъ, при тѣзи чудовищни факти, ще се намѣрять християни да питатъ: „ама грѣхота ли е танца, опасенъ ли е и защо не бива да се играе?“

Вижда ми се, много чудно, и чудовищно, че има хора въ това общество, които не могатъ да прѣкарать весело нощта безъ балъ и танцъ, безъ пригрѣдки и кълчения. Има хора, които не могатъ да усъмнатъ, ако не имъ се отдаде случай да поиграйтъ съ чуждитѣ жени и момичета — Има особна жажда въ човѣческата душа, която не може никогда да се задоволи, ако Исусъ Христосъ не е въ сърдцето ни.

Вие може да пиете отъ чашата на удоволствията, вие може да пълните стомаха си съ алкохолъ, вие може да кипете по театри и кинематографи, вие може да изреждате всички жени и мъже въ танцовалния салонъ — но ние ще намѣримъ вашата душа да дири и иска нѣщо друго, което свѣтътъ не може да ѝ даде.

Това нѣщо азъ ви прѣпорѣчвамъ. Той е Исусъ Христосъ, който хлопа на вашитѣ сърдца.

Отворѣте Му, приемоте Го, възлюбете Го, живѣйте Го.

За хората на новото богословие.

Много е неприятно да дойдешъ съ другитѣ хора въ стѣлкновение. Искаме ли да се наслаждаваме на тихъ и необезпокоенъ отъ нищо животъ, то прѣди всичко не бива да имаме мнѣние различно отъ това на околнитѣ ни. Макаръ че вашитѣ възгледи сѣ други, все пакъ трѣбва да пригурите: „Разбира се и вие имате право.“ Вчера въ трена азъ се удивлявахъ надъ единъ много вѣжливъ господинъ, който пактуваше съ една малка група отъ нему познати. Като навѣрно страдаше отъ студа, той се обърна къмъ една дама: „Нали тука е хладно?“ Дамата обаче бѣше на друго мнѣние: „Мене ми е ужасно топло.“ Веднага салъдъ това и той пригури: „Нанетина тука владѣе извънредна горещина.“ Вѣжливъ го намираше за естествено и вѣжливно, че той въ разстояние на двѣ минути съвършено измѣни мнѣнието си. За постояннитѣ сношения въ тоя свѣтъ това е важенъ и основенъ принципъ; прѣди всичко кога се касае до религиозни въпроси, трѣбва да умѣемъ да се поставяме така, щото да не бждемъ въ противорѣчие съ нѣкого. Имаме ли различни възгледи, то трѣбва да ги сложимъ за себе си, така щото всѣки да повѣрва, че сподѣляме неговитѣ. Едно голямо искусство е да покажешъ истината така, щото всѣки да мисли, че има право, разбира се, пакъ е голямата подвижностъ на една кукла-марионетка и искусството на акробатъ, само по тоя начинъ ще бждемъ всѣкому драгъ. Никого не ще оскърбимъ, напротивъ ти си приятелъ на всѣки. Разбира

се, по тоя нѣтъ човѣкъ става все по-безхарактеренъ и по-повърхностенъ, но тѣкмо това е което прилича на нашето врѣме. Не трѣгнемъ ли по тоя нѣтъ, ти скоро ще се почувашъ като чуждакъ, нѣщо съвършено нежелателно. Много е неприятно да бѣднешъ въ най-различнитѣ и промѣнливи бои на камелеона, обществото се плахищава надъ твоитѣ удивителни способности. Такива хора безъ грѣбнакъ и коети, може да ги наречемъ човѣкъ-гѣсто, сѣ много популярни, тѣ съ никого не сѣ въ конфликтъ и всѣки казва: „Да, такъвъ нѣтъ религия може още да се разбира. Ето това сѣ прослѣтени, модерни хора.“ А че тѣ отъ текъ (печнать) по нѣкога правитъ чинтъ сѣ дреболии. Извънредно важно е за модернитѣ човѣкъ да се съобразява съ модата и единъ такъвъ младежъ би си помислялъ, че изглежда като уличникъ ако забѣлжжи, че носи още вчерашна мода. Но колко е по-важно да си въ религиозно отношение модеренъ!

И тѣй, първиятъ принципъ на модерната безхарактерностъ е: „По никой начинъ да нѣмаишъ собствено мнѣние.“ При това прѣпорѣчва се четенето на най-обичния вѣстникъ и неговитѣ възгледи да се приематъ безусловно, тѣй че може да бждемъ утѣрени въ съгласието между хората и нази.

Разказва се за единъ добродушенъ кметъ, който желасъ да бжде въ добри сношения съ селенитѣ въ селото си. Единъ денъ той е трѣбвало да изслуша дозмина скарани се. Идва първия и разказва

лещичко за въ своя полза. Където крап кмета му казва: „Вие имате право.“ Илюва се и противникътъ му и сѣдѣ като прѣдстави работата поопитли, кметътъ и нему дава право. Тогава пригласениятъ писарь си позволи да забѣлужи: „Ами че ти и двамата не могатъ да иматъ право.“ Младриятъ кметъ му отговори: „И ти имашъ право.“

Азъ често пакъ сѣмъ се възмущавалъ надъ доводите на модернистѣ гонимители, да се погледнѣтъ на всички страни, така че всѣки си отива напълно увѣренъ, че говорителя напълно сподѣля неговите възгледи.

Отдавна една много умна жена направила принципа: „Имайте дѣтство, да бъдете тоша, що сте.“ По този принципъ не е вече модеренъ. Гамалаилъ отъ Перусалимъ въ този случай, е билъ много по-уменъ и сълѣпменъ. Ето що четемъ въ дѣйствието на Апостолитъ V гл. 34:39: „По фарисей нѣкой си на име Гамалаилъ, законоучитель, когото всичкиятъ народъ почиташе, стана въ съборището и заповѣда да пазяватъ вѣнъ апостолитъ за малко врѣме. И рече имъ: Маже израилъне, помислете си добръ, какво ще сторите върху тѣзи чловѣци. Защото прѣдъ тѣзи дни повдигна си Теода, и казуваше на себе си да е голѣмъ нѣкой си, при когото се приѣмнѣха до четирисотинѣ души на четъ; който биде убитъ, и всички които му се покоряваха разидоха се и изчезнаха. Сѣдѣ него ся повдигна Иуда Галилеянинъ въ прѣме на написанието, и отвлѣче подирѣ си доста народъ; и той загина, и всички които сѣ поведоха сѣдѣ него разпрѣсмаха ся. И сега ви казвамъ, отседете си отъ тѣзи чловѣци и оставете ги, защото тоша намѣрение, или тоша дѣло, ако с отъ ч-

ловѣци, ще си разваля; ако е отъ Бога, не можете го разваля, пазете да не би да се намѣрните богопроници.“ Ето какъ Гамалаилъ навѣрно доко е можалъ въ това тежко положение да запази неутралитетъ. Той е помислилъ, защо да се впуцмѣ въ мѣнотии, по-добръ да почакаме до като работата се наясни. Тогава ще застана на естраната на болшинството. Явно е, че бившиятъ му ученикъ, Павелъ, Сапелъ отъ Тарсъ никакъ не е останалъ въ безопастната лѣтежа на своя старъ учителъ. Не е за очудване, че го наричали „смахнатия“, и дори го затваряли за мѣнотиието му. Той е билъ досетливо непрѣдпазливъ винаги и навѣжда да се застъпва за правдата. Истината за него била по-важна отъ собствениятъ му животъ и удобства и така той отиде толкова далече, съ най-голѣма рѣшителностъ да се противопоставя на тия, що вмисляли въ християнското общество учение несъгласно съ евангелието. „Но има нѣкои които ви смущаватъ, и искатъ да прѣтърнатъ евангелието Христово. Но ако би и сами ний или ангелъ отъ небото да ви проповѣдава друго евангелие освѣтъ оноа което ви проповѣдаваме, да биде анатема!“ „Дано се отѣчела тѣзи, които ви развращаватъ.“ „Понеже чухме, че нѣкои които като излѣзоха отъ насъ смущаваха ви съ думи и развращаватъ души: ви, като ви казватъ да ся обрѣзвате и да държите законътъ, а ний че сме имъ порочивали това.“ „И отъ самитъ насъ ще изставатъ чловѣци които ще говорятъ развратно за да отвлечатъ ученицитъ послѣдъ себе си.“ „Ако ли нѣкой учи нѣтъкъ, и не пристапа на задиритѣ словеса на Господа нашего Исуса Христа, и на учението което е по благочестие, възгордѣлъ се е.“

Давидъ виолиниста.

„Ако Давидъ, Кохентъ, лѣташе ментъ, азъ бихъ го сънѣтивалъ да продаде цигулката си,“ каза Левъ, „тя не му донесе никаква печалба.“ Доста добра цигулка е — той би могълъ да я продаде, да вземе една сума за нея и съ тѣзи пари да почне нѣкоя добра работа. Той отглаголюва за изкуството, но това отъ което се нуждае, сѣ паритѣ.“

„Ако спрѣше нѣкои по-популярни парчета — ти знаешъ той свирѣ добръ — би могълъ да свирѣ танцове и съ тѣхъ да печели. Много ми е мѣчно за него!“

Тѣкма въ това врѣме, Давидъ бавно върѣше съ ежлѣто си съкровище подъ мишинца. Студениятъ вѣгъръ пропозиваше коетитѣ му и поради липса на храна, той бѣ тѣи изсѣлвалъ, щото едвамъ прѣкрещаше.

„Азъ нѣма да те продамъ.“ пошепна Давидъ на цигулката си, като я притисна по-силно до себе си, „азъ ще те държа до тогва, до като силитѣ ми изпозляватъ.“

Неговиятъ умъ отлѣти въ далечния домъ въ Русия — домътъ, който бѣ останалъ, за да намѣри по-попи и по-добри случаи за успѣхъ. Той, като че ли чунаше неговия любимъ учителъ, да му казва: „ти имашъ талантъ въ себе си, Давидъ, само бѣди вѣренъ и трудолюбивъ и ти ще успѣешъ.“ По тѣи ли явлѣне? Скоро той откри, че въ новото мѣсто,

само хора съ репутация добиваха успѣхъ. Никой не обрѣщаше признание на единъ младежъ, непознатъ руски еврейскъ, безъ никаква рекомандация, освѣтитуй, ученикъ на единъ непознатъ учителъ. Той видѣ какъ хората, до толкова самозабравили се въ печелене пари, щото не имъ оставаше врѣме да покажатъ интересъ въ музиката; единствената тѣхна нужда бѣха танцуетѣ. Същата мѣнотия имаше съ прѣдаване на частни уроци. Тѣзи, които можеха да плащатъ, отпѣаха при популярни учители. Приятелитѣ пѣхъ на Давидъ, както и неговитѣ съсѣди, бѣа змишъ съ другъ видъ музика — музика отъ машинари и поглѣнати отъ своята бѣднотия и мизерия. Какъ можеше тѣ да дадатъ врѣме или пари?

Съ тѣзи мисли той върѣше, безъ да знае накъдѣ. Изведнажъ той се спрѣ прѣдъ една голѣма църковна врата, където, нѣколко маже поѣхъ цѣтия да украсятъ църквата, аашото на идущия денъ бѣше Великъ-денъ. Свѣтла мисль свѣтна въ умътъ му вратата бѣше отворена и той можеше да види какъ църквата е полу-осветена. „Залю нѣкъ да не мога да се пмѣкна вътрѣ? Най-малко тамъ ще бѣде гоничко.“

„Сѣ тукъ ще бѣде по-хубаво, отколкото въ нѣкоя стара колиба, както отъ това, че е християнска църква, а азъ единъ руски еврейскъ, ба! Нима трѣбъ да да вървамъ въ единъ Богъ!“ Като каза това, да-

видъ се вмъкна прѣзъ вратата, на прѣсти влѣзе въ църквата и седна на единъ отъ послѣдните столове, бѣл да бх, девабѣлзана отъ тѣзи, които крадѣха лампона. Давидъ си отдѣхна. Сега той чувствуваше по-малко замаяване на главата и глэдътъ му ка-ло че намалѣ.

Колко топло бѣше тука, слѣдъ като бѣше пазминалъ толкова студени улици! О, колко сладко мирнишѣха цѣлѣта! И ето, че органиетъ почна да свирѣ.

Най-напрѣдъ прѣвѣзходната сѣмфония отъ Чайковски, на която всѣка нота Давидъ обичаше. Тогаваша магическата пѣсень на Бахъ, колко често той я бѣше свирѣлъ! Слѣдъ туй се пазвирѣха нѣколко непознати парчета за Давидъ, една малка класъ пастирска пѣсень и други нѣкои, — всички прѣдъ негови-тѣ очи бѣха блѣстѣщи видѣния на неговата душа. Давидъ забѣлѣза, че имаше нѣщо въ това свирене, което липсваше у него. „Кое е то?“ се питае той. Въ това прѣме влѣзе хорътъ и почна да угражѣвал Великовски химни.

„И на разсѣмване, въ първи денъ на седмицата,“ починаха тихо съ тази пѣсень.

„Стани ти който спѣши и въкрѣси отъ мъртвѣти! Азъ ти нося спасение, държай, защото Спасителъ ти е живъ.“

Тѣзи думи тѣ пѣха съ голѣмъ триумфъ.

Давидъ видѣше много малко английски езикъ, затова не можа да долови всичкитѣ думи, обаче разбра значението на музиката. Той затвори за минута очитѣ си и се прѣнесе въ сериозно размисленіе.

„Но какво значи животъ?“ той се питае. Тогаваша покъртенъ отъ омайната музика, „изкуството е изразъ на красотата,“ като мисляше за това, тази мисль го патѣна на друга, какво всичката красота въ изкуството дохожда отъ живота и че изкуството безъ животъ, би заприличало на цигулка безъ нейния майсторъ, който влага душа въ дървото и струнитѣ. Но отъ кѣдѣ дохожда тази красота въ живота? Почти несъмнено въ неговитѣ умъ дойде този отговоръ: „ти трѣбваш да идеш отъ нѣкаква Божествена личностъ — О, трѣбваш да има единъ Богъ.“

Когато дойде на себе си пакъ, една сопранистка пѣше соло, придружена отъ една арфа и органиетъ. Какъ ясенитъ, чистъ и високъ гласъ се носѣше на пѣлни прѣзъ високата сноподобна църква! За Давидъ, нѣкои ноти бѣха като топлата глънчава свѣтлина, а други подобно сребринитѣ луноно джѣни. О, видѣлиа на свѣтлѣтъ, огрей и менъ и мѣ ноти,“ Давидъ извика.

Слѣдъ като музиката прѣстана. Давидъ чу солистката да казва:

„Бихъ желала г-нъ Францъ сега да бѣше тука, бихъ искала да нѣмаша солото си съ цигулка. Кѣдѣ мислите ще можемъ да го намѣримъ.“

„Азъ не мога да си прѣдетава, отговори органиетъ, какво е станало съ него, той трѣбваш да е забравилъ, че имаме спѣвка. Ложното е, че не знамъ, кѣдѣ ще можемъ да го намѣримъ.“

„Разбира се, че той ще дойде утрѣ, каза солистката, но менъ ми се искаше да го угражѣвамъ за едно още днесъ.“

Давидъ скочи като грабна нервно цигулката. Слѣше ли той да го направи? Но той толкова искаше да се опита . . .

Бавно изкачи стълбѣтъ, които подѣха къмъ галерията и отвори вратата.

И прѣдъ тѣхъ застава единъ високъ, сулъ и изпурентъ младежъ, съ зачерпено лице и блѣстѣщи очи.

„О,“ извика единъ отъ нѣвѣтитѣ, „вижте какво чудовище е дошло! Изкажете го! Какъ класарѣтъ му е позволилъ да влѣзе!“

„Господине,“ извика Давидъ, когато органиетъ се опати къмъ него, „азъ нѣма да правя изкуство. Азъ чулъ, че г-цата искаше да нѣе своето соло съ цигулка и понеже мнозиниетъ не е гласъ, азъ си прѣдлагавамъ услугитѣ. Азъ мога да свирѣ. Позволете ми да се опитамъ. О, само позволете ми! Азъ толкова искамъ!“

Имаше нѣщо убѣдително въ голѣмитѣ, свѣтли очи, както и въ умилителни му гласъ.

„Азъ не виждамъ защо да не му позволимъ, си помисли органиетъ. Ние имаме нужда отъ единъ такъвъ и ако той може, да намѣри г. Францъ, поне за сега, ще му заплатимъ.“

Бѣдното момче чакаше съ напѣрѣнати нерви, той погледна къмъ солистката, която му кимна съ глава и каза: „хайдѣ да идимъ, опитай се.“

Давидъ, цѣлъ разтѣрѣранъ и силно възбуденъ, нагласи цигулката си и почна. Искуеи въ бързо четене ноти, той намѣри своита си частъ, толкова проста и лесна, че нѣмѣ цѣлата си душа въ нея. Когато тънцитѣ, слаби прѣсти издадоха първитѣ ноти, този, който свирѣше на арфата, единъ прочѣтъ музикантъ и органиетъ се споглѣдаха, пѣнитѣ и тѣ не можаха да се удържатъ, но издаваха възклицателни звукове. И този отъ нѣвѣтитѣ, който при първото появяване на Давидъ каза да се изпѣди навънъ, глѣдаше ошуденъ и смаянъ. Нѣмаше съмнѣние, че младежътъ свиреше добрѣ.

Но когато свършила угражението Давидъ почувства наново замаяване. Когато чолѣкъ не е ялъ нѣщо за цѣли два дена и много малко за седмици прѣди, когато не е могълъ да спи и е билъ тласканъ отъ студени вѣтрове, скитающъ изъ нуетитѣ улици, не е чудно, че не може да устои.

„Нѣвѣтите, но азъ не мога да стоя повече,“ съдѣла въ промѣрмори той, като падна нѣрху единъ столъ. „Азъ не съмъ ялъ цѣли два дена,“ това глѣвалъ каза и венчико стана тъмно около му.“

О, бѣдното момче! разплатувано изпика солистката, а въ това прѣме органиетъ телефонира въ една болнична кола, а останалитѣ се трудиха да го свѣтѣятъ.

„Не ми е чудно, че той припадна — нищо да не яде за цѣли два дена! Но, не е ли той слабия музикантъ!“ За много класо прѣме колата дойде и колена свалиха Давида долу. Тѣмко що дойдохъ до колата, Давидъ дойде на себе си.

„Кѣдѣ ме занасяте?“ извика той почти диво, когато се разгледа наоколо. „Азъ нищо лопно не съмъ сторилъ.“

„Ний те пращаме тамъ, кѣдѣго ще станешъ по-добрѣ, и скоро венчико ще дойдемъ да те видимъ.“

Солистката направи една червена роза отъ колана си и я връчи на Давидъ. „Това е за утрѣ, за Велики-денъ,“ прошепна тя. „Ти трѣбваш бърже да оздравѣешъ, защото искамъ да свирѣишъ на единъ концертъ, който ще даиъ слѣдъ три седмици.“

Бѣ вечеръ. И въ голѣмата болница сполѣха

сестри, които приготвяха своите болни за пръв път. Въ едно кюше на стаята лежи ризникът еврейски Давидъ, но съвсемъ различенъ сега, отколкото бѣ преди нѣколко часа. Той бѣ добъръ столеникъ, нахраненъ и пмаше меко, удобно легло. Неговата любима цигулка лежеше наредъ съ него — тѣ нѣколко пъти се опитали да му я взематъ, но напусто: съпротивлението било много силно; и близо на една малка масичка бѣ турната розата. Но нѣщо повече отъ това: сега той бѣше спечелилъ вече приятели, истински съмишленици, които можеха да го разбиратъ, да го цѣнятъ или критикуватъ и така да му дадатъ потикъ къмъ по-близки мѣста. Но най-важното отъ всичко: той бѣ получилъ новъ мирогледъ за живота и неговата цѣль, които му обещавали богато бъдеще.

„Това е, което ми липсваше, това е, което азъ почувствахъ, когато органиста спиреше, именно: душата вадъ претитѣ.“

Ако и да слабо и смѣтно бѣ това ново нѣдѣние за живота, но той чувстваше и върваше, че съ грѣхъ го ще стане по-ясно и по-свѣтло.

На нека си припомнимъ още веднажъ какво нѣдѣние хортѣ?... А, да... „Стани ти който спомни!“... „Това е което азъ съмъ направилъ,“ промърморихъ си той...

„Дервай, защото Спасителя ти е живъ. Твоята Спасителъ е живъ!“

Прѣвела: А. П. М.

Кой е истинския християнинъ?

Густавъ Доре, великия френски художникъ, изгубилъ еднажъ по чужбина. По рѣзкава случайностъ той си изгубилъ паспорта. Когато трѣбвало да мине прѣзъ една чуждестранна митница, вадѣто неговия паспортъ се изисквалъ, той казалъ на митнишкия чиновникъ, че си е изгубилъ паспорта и че самъ той е Доре — артиста. Чиновника не му повѣрвалъ и подигравателно му казалъ: „Да, но ние знаемъ много такива, прилични на васъ!“ Следъ кратка пауза чиновника приближилъ: „Г-не вие сте Доре, нали? Тогавъ вземете това перо и тази книга и докажете.“ — „Тържѣ добръ,“ отговаря Доре и съ една весела усмивка на лицето изежа молива и почва да скицира една малка група селени на пристанището. До тѣхъ багажи. По вататѣкъ дѣтица играещи, греди, къщи. Картиката бърже прогресирала подъ прѣститѣ на великия майсторъ. Митнишкия чиновникъ виждайки съ собственитѣ си очи, че тукъ се търка нѣщо велико, извика: „Това е достатъчно, г-не, вие сте Доре, защото никой не може да направи това, освѣтъ Доре.“

Истинския християнинъ, ти който живеешъ въ единъ лицемѣренъ вѣкъ, въ единъ вѣкъ на лъжа кражба и развратъ, какъ ще се различишъ отъ онѣзи, които носятъ същото име? Какъ ще засвидѣтелствувашъ своята самоличностъ като християнинъ? Горния примѣръ ни показва, че Доре не се нуждеше отъ паспортъ защото той самия бѣше по-достоверенъ, по-сигуренъ отъ казването и да е друго, писано на книга. Христосъ е казалъ на своите послѣдователи: „Вие знаете, че господаритѣ на народитѣ господаруватъ надъ тѣхъ и голѣнитѣ ги владѣтъ, между васъ обаче не ще така да бъде.“ (Мат. 23:25). Ако това Христосъ е казалъ, то кои са неговитѣ послѣдователи днесъ? Могатъ ли да са неговии онѣзи, които владѣтъ и управуватъ наро-

дитѣ? Могатъ ли да владѣтъ неговии онѣзи, които са вкарвали въ своитѣ фабрики стотици работници, жени и малолѣтни дѣца и отъ тѣхвния грѣбъ смѣкватъ огромни печалби? Могатъ ли да са неговии онѣзи, които са се въоразили отъ пети до глава, готови всѣкога да се нахвърлятъ върху беззащитни жертви? Такива, не само че не са Христосови, но тѣ са най-опаснитѣ за какво и да е поправление на свѣта. Исусъ никога не е започвалъ или насърчалъ ограбване и владѣние друго. Напротивъ всичко това Той строго е осъдилъ. Никога не е казалъ нѣщо въ полза на лъжата, кражбата и убийството, а всички тѣзи са срѣдства на лопитѣ хора. Едно единствено срѣдство, съ което християнина може да работи е любовта, който не се задоволява съ това срѣдство, той не е Неговъ. Каквото и да е дѣло, колкото и велико да е то, спечелено съ пожъ и пушжа, то ще падне. Днешната цивилизация почиваща на лъжата, експлоатацията и оръжието ще падне, тя се вече руши. Друга една цивилизация иде. Тя е онази на любовта, която ще се осъществи не съ пушки, капитали, революции, но съ любовъ.

За цивилизацията на любовта, за Царството Божие, дойде, живъ и работи Исусъ Христосъ. Той е така повлиялъ свѣта, както никой другъ между живѣлитѣ или живущитѣ на земята. Всѣкой, който искрено търси да разбере смисъла на живота, всѣки, който търси да намери най-висшето благо за своята собствена душа, не може да не намери удовлетворение при Него. Който разбира живота, както Исусъ го разбира и който се старее да живѣе, както той живѣе — той е Неговъ. Мнозина са го разбрали и живѣли. Други пъкъ са оставили спомени като солдати съ оръжия въ ръцѣ. Други съ корони на главитѣ. Трети са поробвали цѣли народи и са умирали като „християни-царе.“ Истинския християнинъ, ето моливъ и книга — животътъ — засвидѣтелствувай своята самоличностъ. Нудитѣ на челоуѣчеството изискватъ не книжни свидѣтелства и паспорти, но живота и себеотрицателния християнинъ.

Boston, April, 1914.

Z. D. Light.

Съобщения:

Поразилъ многото материалъ, хрониката за този брой изоставаме. Идущия брой обещавамъ да бъде много интересенъ.

Още единъ път, молимъ ви г. абонати, побързайте да платите абонамента. Настоятелитѣ да изпратятъ каквото са събрали.

Който запише 10 нови абонати за „Християнски СВѢТЪ“ ще получи подарѣкъ книгата „Битие“ — стихотворна сборка отъ г. С. К. Ватралеки.

СЪДЪРЖАНИЕ

НА БРОЙ 4.

1. Стихове, отъ Стоянъ Ватралеки	стр. 1
2. Принципитѣ на Християнската Благотворителностъ — Ст. Ивановъ	2
3. Д-ръ Хеври К. Хаскелъ	6
4. Днешната мижла на България	7
5. Значението на утѣха — Из. Стефановъ	8
6. Мисли върху Театъра и Тапца	10
7. За хората на поново Богословие	13
8. Давидъ виолиниста — прѣв. А. П. М.	14
9. Кой е истинския християнинъ — Z. D. Light	16
10. Съобщения	16

